

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

26 במרץ 2024

1002

ט"ז באדר ב' התשפ"ד

עמוד

הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון מס' 38) (החמרת הענישה בעבירות של הסעה,
הלנה והעסקה של שוהים שלא כדיון), התשפ"ד-2024 82

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת:

הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון מס' 38) (החמרת הענישה בעבירות של הסעה, הלנה והעסקה של שוהים שלא כדין), התשפ"ד-2024*

1. בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 12א –

(1) בסעיף קטן (ג) –

(א) בפסקה (1), במקום "שנתיים" יבוא "ארבע שנים";

(ב) בפסקה (1א), ברישה, במקום "ארבע" יבוא "שבע";

(ג) במקום פסקה (4) יבוא:

"(4) (א) קנס המוטל לפי פסקה (1א) לא יפחת מהסכום המפורט להלן, לפי העניין, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונש:

(1) קנס המוטל על יחיד – 10,000 שקלים חדשים;

(2) קנס המוטל על תאגיד – 40,000 שקלים חדשים.

(ב) הוראות פסקה זו יעמדו בתוקפן עד יום כ"ד בניסן התשפ"ז (1 במאי 2027);

(2) בסעיף קטן (ג)(1)(ב)(1), המילים "ובלבד שהמסיע הורשע בעבר בעבירה כאמור" – יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת חוק זו מוצע להחמיר את הענישה על עבירות מהסימנים האמורים, לייעל את האפשרות של גורמי האכיפה להפעיל סמכויות מינהליות ולקבוע מחדש את הוראת השעה הנוגעת לקנסות מזעריים.

סעיף 1 סעיף 12א לחוק קובע את ההוראות והאיסורים העיקריים בדבר הסעה של שוהים שלא כדין. כדי להחמיר את הענישה ולייעל את האכיפה, מוצע להחמיר את העונש על עבירות אלו משנתיים מאסר לארבע שנות מאסר ובביצוע העבירה בנסיבות מחמירות – מארבע שנות מאסר לשבע שנות מאסר. כמו כן, מוצע לקבוע כי גם בעבירה של מתן הרשאה לתושב זר שאינו רשאי לנהוג ברכב ישראל, לנהוג ברכב הרשום בישראל יוחמר העונש משנתיים מאסר לארבע שנות מאסר. עוד מוצע להחמיר את העונש על עבירה של ארגון שירותי הסעה מחמש שנות מאסר לשבע שנות מאסר.

מוצע לייעל את האפשרות הנתונה לקצין משטרה להשתמש בכלי מינהלי של פסילת רישיון בהתאם לתנאים הקבועים בחוק, כך שניתן יהיה לנקוט אותו גם בלי שהתקיים התנאי שהמסיע הורשע בעבר בעבירה זהה.

מוצע לחייב בעל רכב לנקוט אמצעים סבירים למניעת עבירה של הרשאה לתושב זר שאינו רשאי לנהוג בישראל, לנהוג ברכב הרשום בישראל.

כללי הוראות סימנים ג' ו'דה' בפרק השלישי לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן – החוק), ענייני עבירות העוסקות בהסעה, בהלנה ובהעסקה של שוהים שלא כדין. הוראות אלה נחקקו כדי להקנות כלים בהתמודדות עם מקרים רבים של כניסה ושהייה של תושבים זרים לישראל בלא היתר כדין, הגורמים לעלייה בסיכון הביטחוני ולהם השפעות כלכליות וחברתיות. אחת הדרכים למיגור התופעה היא אכיפה נגד מי שמסיעים לשוהים שלא כדין – מסיעים, מלינים או מעסיקים והחמרת הענישה כלפיהם.

בחוק הכניסה לישראל (תיקון מס' 29 והוראת שעה), התשע"ח-2018, הוחמרה הענישה בשל עבירות הסעה, הלנה והעסקה של שוהים שלא כדין ונקבעו מנגנונים לאכיפת עבירות אלה, ובין השאר הטלת קנסות מזעריים. ההוראות הנוגעות לקנסות לעניין עבירת הסעה שלא כדין בנסיבות מחמירות, ניהול או ארגון שירותי הסעה במטרה לאפשר לתושבים זרים כניסה לישראל או שהייה בה שלא כדין, הלנה והעסקה שלא כדין והלנה והעסקה שלא כדין בנסיבות מחמירות, נקבעו כהוראת שעה לשלוש שנים. הן היו אמורות לפקוע ביום י"ח בניסן התשפ"א (31 במרץ 2021), ותוקפן הוארך עד ליום כ"ו בתמוז התשפ"א (6 ביולי 2021). מכוח הוראות סעיף 38 לחוק-יסוד: הכנסת, בשל התפזרות הכנסת.

* הצעת חוק מס' 3510/25/פ (מספר פנימי: 2203907); הועברה לוועדה ביום י"ב באדר א' התשפ"ד (21 בפברואר 2024).

¹ ס"ח התשי"ב, עמ' 354; התשפ"ג, עמ' 518.

(3) בסעיף קטן (ג5)(1), במקום "שנתיים" יבוא "ארבע שנים";

(4) אחרי סעיף קטן (ג5) יבוא:

"(א5) (1) על בעל רכב כמשמעותו בפקודת התעבורה לנקוט אמצעים סבירים למניעת עבירה ברכבו לפי סעיף קטן (ג5).

(2) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (ג5), חוקה היא שבעל הרכב הפר את חובתו לפי פסקה (1), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו האמורה.

(3) הפר בעל רכב את חובתו לפי פסקה (1), דינו - הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין";

(5) בסעיף קטן (ג2) -

(א) בפסקה (1), במקום "חמש" יבוא "שבע";

(ב) בסופו יבוא:

"(2) קנס המוטל לפי פסקה (1) לא יפחת מהסכום המפורט להלן, לפי העניין, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונש:

(א) קנס המוטל על יחיד - 40,000 שקלים חדשים;

(ב) קנס המוטל על תאגיד - 160,000 שקלים חדשים;

(3) הוראות פסקה (2) יעמדו בתוקפן עד יום כ"ד בניסן התשפ"ז (1 במאי 2027)";

(6) בסעיף קטן (דא1), אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) קנס כאמור בפסקה (2) לא יפחת מחצי משווי של הרכב, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונש; הוראות פסקה זו יעמדו בתוקפן עד יום כ"ד בניסן התשפ"ז (1 במאי 2027)";

תיקון סעיף 2ב12

2. בסעיף 2ב12 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), ברישדה, במקום "שנתיים" יבוא "ארבע שנים";

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) (1) קנס המוטל לפי סעיף קטן (א) לא יפחת מ-5,000 שקלים חדשים, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונש;

(2) קנס המוטל על תאגיד לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) לא יפחת מ-20,000 שקלים חדשים, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונש;

(3) הוראות סעיף קטן זה יעמדו בתוקפן עד יום כ"ד בניסן התשפ"ז (1 במאי 2027)";

תיקון סעיף 3ב12

3. בסעיף 3ב12 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), ברישדה, במקום "ארבע" יבוא "שבע";

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

להחמיר את העונש על עבירות אלו משנתיים מאסר לארבע שנות מאסר.

סעיף 3 סעיף 3ב12 לחוק קובע עונש מאסר למי שמבצע עבירות של הלנה או העסקה של שוהים שלא

כדין בנסיבות מחמירות. מוצע להחמיר את העונש מארבע שנות מאסר לשבע שנות מאסר.

לבסוף מוצע לקבוע כהוראת שעה כי בית המשפט יהיה מוסמך, נוסף על כלל סמכויותיו, להטיל על מי שהורשע בביצוע עבירה מעבירות ההסעה של שוהים שלא כדין קנס שלא יפחת ממוחצית שווי של הרכב.

סעיף 2 סעיף 12 לחוק קובע הוראות ואיסורים הנוגעים להלנה ולהעסקה של שוהים שלא כדין. מוצע

- "(ג) (1) קנס המוטל לפי סעיף קטן (א) לא יפחת מ־10,000 שקלים חדשים, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונש.
- (2) קנס המוטל על תאגיד לפי סעיפים קטנים (א) ו־(ב) לא יפחת מ־40,000 שקלים חדשים, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונש.
- (3) הוראות סעיף קטן זה יעמדו בתוקפן עד יום כ"ד בניסן התשפ"ז (1 במאי 2027)."
4. בסעיף 9ב12 לחוק העיקרי -
- (א) בסעיף קטן (א), אחרי "בסעיפים" יבוא "א12";
- (ב) בסעיף קטן (ב), אחרי "סעיפים" יבוא "א12".
5. בסעיף 10ב12 לחוק העיקרי, אחרי "סעיפים" יבוא "א12".
6. אחרי סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא:
- "קביעת עונש 12ה. (א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 12א(ג), (5ג) או (6ג), 2ב12 או 3ב12, לא יפחת עונשו מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו; עונש מאסר לפי סעיף קטן זה לא יהיה, בהיעדר טעמים מיוחדים, כולו על־תנאי.
- (ב) הוראות סעיף זה יעמדו בתוקפן עד ליום כ"ד בניסן התשפ"ז (1 במאי 2027)."
7. בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, בתוספת הראשונה א', בחלק ב' -
- (1) במקום פרט (23) יבוא:
- "(23) עבירות לפי סעיפים 12א, 2ב12 ו־3ב12 לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952;";
- (2) פרטים (23א) ו־(28) - יימחקו.

ד ב ר י ה ס ב ר

לכוונת המחוקק להרתיע מביצוע עבירות אלו. עם זאת, כדי להותיר בידי בית המשפט שיקול דעת בנסיבות מתאימות, מוצע לקבוע כי בית המשפט יוכל, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו של העבריין.

סעיף 7 כתיקון משלים לתיקונים המוצעים לעיל, מוצע לתקן את חלק ב' בתוספת הראשונה א' בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, אשר קובע אילו עבירות מסוג פשע יטופלו במחלקת התביעות המשטרית ולא בפרקליטות המדינה. מטרת התיקון המוצע היא לשמר את המצב הקיים, כך שעבירות אלו ימשיכו להיות מטופלות במחלקת התביעה המשטרית למרות החמרת הענישה המוצעת.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תבחן הוועדה הוספת מנגנון דיווח לוועדה בעניין יישום התיקונים המוצעים, אכיפתם ויעילותם.

יוזם: חבר הכנסת צביקה פוגל

סעיפים 5 ו־4 רישיון או היתר עיסוק של מי שביצע עבירה של הלנה או העסקה של שוהים שלא כדיון גם על מי שביצע עבירה של הסעה של שוהים שלא כדיון. כיום אין בחוק מנגנון המאפשר התליית רישיון או היתר עיסוק של מי שמבצע עבירה זו, ולנוכח נתונים שהוצגו בפני הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת (להלן - הוועדה), המלמדים על ביצוע עבירה זו באמצעות רכב חברה ולא רק באמצעות רכב הרשום על שם מבצע עבירת ההסעה, מוצע להוסיף מנגנון זה.

סעיף 6 מוצע לקבוע, כהוראת שעה, עונש מזערי על עבירות הקבועות בסעיפים העוסקים בהסעה, בהלנה ובהעסקה של שוהים שלא כדיון. מנתונים שהוצגו בפני הוועדה בעת הכנת הצעת החוק לקריאה הראשונה עולה כי כיום רף הענישה בעבירות אלה אינו מחמיר. לדעת הוועדה, קביעת עונש מזערי תיתן ביטוי מהותי

² ס"ח התשמ"ב, עמ' 43; התשפ"ד, עמ' 297.